

اخلاق و رفتار حرفه ای در حسابداری و حسابرسی

فائزه فراشینی^۱

چکیده

رشد روزافزون جوامع بشری و پیچیده تر شدن روابط و مناسبات اجتماعی، پیدایش حرفه های گوناگون را ایجاد می کند. به دلیل ضرورت تقسیم کار و تخصصی تر شدن امور، این حرفه ها روز بروز نقش بیشتر و موثرتری در بهبود رفاه اجتماعی برعهده می گیرند. تداوم حیات این حرفه ها منوط به کیفیت خدماتی است که ارائه می کنند و اعتماد و اعتباری است که در نتیجه ارائه این خدمات به دست می آورند. این اعتماد و اعتبار، سرمایه اصلی هر حرفه است و وظیفه هر حرفه و اعضای آن، حفظ سرمایه بدست آمده است. جامعه انتظارات فراوانی از اهل این حرفه دارد و مردم به کیفیت خدمات پیچیده ارائه شده توسط حرفه حسابرسی اعتماد داشته است. از این رو اطلاعات ارائه شده توسط حسابرسان باید بطور قابل توجهی کارآمد، قابل اتکا، واقعی و بدون غرض باشد. پس حسابرسان نه تنها باید واجد شرایط و صلاحیت حرفه ای باشند بلکه باید از درجه بالائی از صداقت و درستکاری حرفه ای نیز برخوردار باشند و آبرو و حیثیت حرفه ای از ممیزین دارائی های آنها باشد.

کلید واژه:

حسابرسی، هوش مصنوعی، چالشهای حسابرسی، شبکه های عصبی، سیستم هوشمند

^۱ دانشجوی کارشناسی حسابداری

مقدمه

حسابرسان متعهد هستند که بر اساس عینیت و درستی و در جهت منافع و رفاه عموم فعالیت کنند. موج های رسوایی های اخیر حسابداری به اعتبار حرفه صدمه زد، این امر باعث شد جوامع تجاری بارها خواستار بهبود تصمیمگیری اخلاقی در حرفه حسابداری شوند. (رویایی و همکاران، ۱۳۹۰) هنگامی که شخصیت افراد در جامعه متزلزل شود، جامعه به طور فاجعه آمیزی است آسیب پذیر میگردد. دوام و بقای یک ملت و یا یک فرهنگ منوط به این است که آن ملت مجهز به ارزشهای ساده و ابتدایی اخلاقی نظیر: دلاوری، نوع دوستی، احترام به دیگران و قانون باشد. اخلاق و انتظارات اجتماعی در کلی ترین حالت خود شامل چهارارزش زیر می شود:

۱- صداقت و راستگویی

۲- انصاف و برابری

۳- امانت داری و

۴- فاداری و احساس مسولیت اجتماعی

اخلاق و اصول اخلاق حرفه ای باید جایگاهی بالاتر از قانون داشته باشد کما اینکه قوانین جاری هر کشوری نیز از اخلاق نشات میگیرد و خود اخلاق، هیچگاه به متن قانونی تبدیل نمی شود.

توسعه و تنوع فعالیتهای اقتصادی در کشور و کوشش در جهت خصوصی سازی شرکتهای دولتی و عملیات تصدی دولت به افزایش شمار و گسترش دامنه فعالیتهای شرکت سهامی عام و بسط فزاینده بازار سرمایه در طول دهه گذشته انجامید، و نیاز به اعمال نظارت مالی در واحدهای تولیدی، بازرگانی و خدماتی را در جهت حفظ منابع عمومی، حفظ حقوق و منافع صاحبان سرمایه و دیگر اشخاص ذینفع و ذیحق تشدید کرد.

رفع این نیاز مستلزم فراهم سازی اطلاعات مالی قابل ارتباط، مربوط و قابل مقایسه توسط شرکتهای و موسسات مختلف و تهیه و ارائه آن مستلزم استفاده از خدمات حرفه ای حسابداران حرفه ای در قبال جامعه، صاحبان سرمایه و دیگر اشخاص ذیحق و ذینفع ایجاب می کند که آنان اصول عمومی اخلاق حسنه را در همه رعایت و به آیین رفتار حرفه ای مدون و منسجمی پای بند باشند تا پذیرش، اعتبار و احترام اجتماعی را که لازمه فعالیت در حرفه تخصصی است، بدست آورند.

ارزشهای اصول اخلاق حرفه ای

اصول اخلاق حرفه ای دارای بار و ارزشهای والایی است که رعایت آنها در رعایت هنجارهای اجتماعی بسیار نقش آفرین است و این مستلزم شناخت اولیه و اساسی از اصول مذکور است. اخلاق از نظر جامعه شناسی یعنی رعایت حقوق و انتظارات اجتماعی از روی میل و اختیار، این انتظارات اجتماعی شامل تامین نیازها و رعایت حقوق مردم می شود. شکل گیری و تولد اصول اخلاق حرفه‌ای برگرفته از فرهنگ کل جامعه است، به این معنی زمانی که فردی وارد سازمانی می شود به راحتی متوجه می شود که آن سازمان دارای نوعی رفتار ویژه است که در تک تک افرادش قابل مشاهده است. گرچه این نوع رفتار خاص را فرهنگ سازمانی نامیده اند ولی آنچه مسلم است، این است که همین فرهنگ چارچوب های را نیز تعریف می کند که به عنوان اصول اخلاق حرفه‌ای آن سازمان مطرح است. اول اصول اخلاقی باتمام ویژگی هایش که برگرفته از فرهنگ کلی جامعه (عقاید، مذهب، آداب و رسوم) است شکل می گیرد و در مرحله دوم در درون سازمان حالت اختصاصی تری به خود گرفته و به عنوان فرهنگ سازمانی متبلور می شود در درون این سازمان ها نیز افراد شاغل و طبقات مختلف دارای خرده فرهنگهای خاص تری هستند که آنها را از یک دیگر متمایز می کند، همه اینها باعث شد که در میان این گروهها و سازمانها نوعی تعصب کاری خاص شکل گیرد که آنرا اصول اخلاق حرفه‌ای می نامند. درنهایت و باتوجه به مطالب گفته شده می توان اظهار کرد که اخلاق حرفه‌ای متاثر از اخلاق سازمانی است.

تعاریف حرفه:

حرفه را این گونه تعریف میکنند: پیشه ای که مستلزم وجود دانشی است تخصصی و اغلب تدارکی طولانی و ژرف شامل آموزش مهارتها و روشها و همچنین اصول علمی، تاریخی و محققانه ای که بر آن مهارت ها و روش ها تاکید دارد و با استناد به سازمان و تشکیلات یا انفاق آراء و استانداردهای والای دستاوردها و رفتار و سلوک پشتیبانی میشود و اعضای خود را به مطالعاتی مستمر و نوعی کار متعهد میکند که نخستین آن ارائه خدماتی عمومی است. واژه حرفه به شغلی اطلاق میشود که داشتن دانش و مهارت سطح بالایی را طلب میکند و فرهنگ علوم اجتماعی میگوید باید حداقل بخشی از آن دانش و مهارت از طریق گذراندن دوره های کم و بیش نظری و نه با حمارست عملی صرف کسب

شود، به نحوی از آنها در دانشگاه یا موسسه‌های معتبر مورد آزمایش و امتحان قرار می‌گیرد و بر افرادی دلالت می‌کند که در مقایسه با مشتریان آن حرفه صاحب نظر هستند. در حال حاضر این واژه معمولاً درباره مشاغل معینی به کار می‌رود که اعضای آن به ارائه خدمات و نه تولید و توزیع کالا اشتغال دارند (همتی، محمد و همکاران)

سوابق تدوین آئین رفتار حسابداران حرفه ای

آئین رفتار حسابداران حرفه‌ای از سال‌ها پیش در کشورهای که جوامع حرفه ای حسابداری در آنها سابقه طولانی دارد، تدوین، تجدید نظر و اجرا شده و اقدامات موثری در زمینه برقراری نظام رفتار حرفه ای واحد برای کلیه حسابداران حرفه ای در سطح ملی در جریان است. در سطح بین‌المللی، فدراسیون بین‌المللی حسابداران کمیته ای رابه نام کمیته اخلاق حرفه‌ای تشکیل داد و این کمیته در سال ۱۹۹۶، آئین رفتار حسابداران حرفه‌ای را تدوین کرد که به عنوان الگو و رهنمود مورد استفاده انجمن‌ها و جوامع حرفه ای عضو فدراسیون قرار بگیرد. فدراسیون بین‌المللی الزامات منظور شده در این رهنمود را حداقل الزامات مورد نظری می‌داند که برای رسیدن به هدف مشترک یعنی اعتبار و مقبولیت جوامع حرفه ای حسابداران لازم است و انجمن‌ها و جوامع حرفه ای عضو را ملزم به رعایت این حداقل کرده است اما تدوین شرایط و الزامات گسترده تری از لحاظ رعایت اصول اخلاق حرفه ای در آئین رفتار حرفه ای انجمن‌های ملی مجاز شمرده است. در مواردی قوانین مقررات یک کشور ممنوعیت‌های در اجرای برخی از احکام آئین رفتار حرفه ای فدراسیون بین‌المللی برقرار کرده باشد انجمن‌های ملی مکلف به رعایت قانون هستند اما باید هدف نهایی از برقراری آئین رفتار را ملحوظ و سایر احکام را رعایت کنند. در اساسنامه انجمن حسابداران خبره ایران نیز لزوم رعایت اخلاق حرفه ای آمده است. این انجمن در سال ۱۳۶۴ آئین نامه انضباطی برای اعضای خود تهیه کرد که فصل دوم آن به ضوابط و آئین رفتار حرفه‌ای اختصاص دارد. در اسفند ماه ۱۳۷۷ کمیته فنی سازمان حسابرسی آئین رفتار حرفه ای را تدوین کرد که باید تایید هیات عامل و تصویب مجمع عمومی سازمان از سال ۱۳۸۷ لازم‌الاجرا گردید. این متن، کمابیش ترجمه آئین رفتار حرفه ای فدراسیون بین‌المللی حسابداران مصوب سال ۱۹۹۶ میلادی است با این تفاوت که در مواردی الزامات، اصلاحات و مقرره بنابر شرایط و اوضاع و احوال کشور، تعدیل و بازنویسی شده است. در سال ۱۳۸۲ جامعه حسابداران رسمی ایران آئین رفتار حرفه ای

خود راتدوین کرد که پس از تصویب شورای عالی جامعه در ۱۳۸۲/۱۱/۲۸ به تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی رسیده و لازم الاجرا گردید. این متن مبتنی بر آئین رفتار حرفه ای تهیه یا به عبارت درست تر اقتباس شده سازمان حسابرسی است که بنابر شرایط ومسائل جامعه حسابداران رسمی ایران تعدیل یا اصلاح شده است. علاوه بر این آئین نامه انضباطی جامعه حسابداران رسمی نیز تهیه و در تیرماه ۱۳۸۲ به تایید شورای عالی و تصویب وزیران امور اقتصادی و دارایی و دادگستری رسیده است.

اصول بنیادی اخلاقیات

دستور العمل فدراسیون بین المللی حسابداران درمورد اخلاق برای حسابداران حرفه‌ای ۵ اصل بنیادی زیر را تجویز کرده است؛

۱. درستکاری: حسابدار حرفه‌ای باید در تمام روابط تجاری و حرفه‌ای درستکار و صادق باشد.

۲. واقعبینی: حسابدار حرفه‌ای نباید اجازه دهد که تعصب، تضاد منافع یا نفوذ بی مورد دیگران، قضاوت حرفه‌ای و کار او را تحت تاثیر قرار دهد.

۳. صلاحیت و مراقبت حرفه‌ای: حسابدار حرفه ای وظیفه مستمری دارد که دانش و مهارت حرفه‌ای خود را در سطح مورد نیاز نگه دارد تا اطمینان یابد که صاحبکار خدمات حرفه‌ای مناسب براساس پیشرفتهای جاری در حوزه عمل، قانون گذاری و اصول فنی و مهارت ها دریافت می کند. حسابدار حرفه ای باید در هنگام ارائه خدمات حرفه ای، با شایستگی و براساس استانداردهای فنی و حرفه ای مرتبط عمل کند.

۴. رازداری: حسابدار حرفه ای باید به محرمانه بودن اطلاعاتی که در نتیجه روابط کاری و حرفه ای به دست می آید، توجه کند و نباید چنین اطلاعاتی را بدون نداشتن اختیار مربوط، برای اشخاص ثالث افشا کند مگر براساس یک حق قانونی یا حرفه ای یا وجود وظیفه ی برای افشای چنین اطلاعاتی.

۵. رفتار حرفه‌ای: حسابدار حرفه‌ای باید از قوانین مربوط و آئین نامه ها پیروی کند و از هر عملی که حرفه را بی اعتبار می کند، بپرهیزد.

مدل تصمیم گیری اخلاقی تورن

تورن یک مدل ترکیبی از مدل چهار جزئی رفتار اخلاقی جیمز است و تئوری اخلاق تقوا تنس را پیشنهاد کرد. تفکر بنیادی مدل چهار جزئی این است که فرایند روانشناختی متنوع به طور همزمان برای افزایش رفتارهای قابل مشاهده ارائه شوند. این چهار فرآیند، به اختصار زیر میباشند:

۱. حساسیت اخلاقی: تفسیر شرایط، بررسی این که چگونه فعالیتهای مختلف روی بخش های مورد ملاحظه اثر میگذارند، تصویر برداری از علت ها، زنجیره اثر وقایع، و آگاه شدن به موقع از این که یک مشکل اخلاقی وجود دارد.
۲. قضاوت اخلاقی: قضاوت درباره این که فعالیت بیشترین قابلیت توجیه را در یک قضیه (مورد) اخلاقی دارد.
۳. انگیزه اخلاقی: درجه تعهد به دوره آموزشی اخلاقی، رجحان ارزشهای اخلاقی بر سایر ارزش ها، و پاسخگویی شخصی برای بروندهای اخلاقی.
۴. ویژگی اخلاقی: پافشاری روی یک درخواست اخلاقی، داشتن جرئت، غلبه بر خستگی و وسوسه نفس، و به کارگیری اعمالی که یک آرمان اخلاقی ارائه میکند.

توسعه اخلاقی و تقوا هر دو برای رفتار اخلاقی ضروری هستند، بیشتر بیانگر حساسیت مقایسه توسعه اخلاقی محتوای اخلاقی یک وضعیت، یا شرایط دشوار و دلیل آوری تجویزی، یا توانایی برای فهم موارد مختلف، تفکر در مورد آنها و دستیابی به یک قضاوت اخلاقی میباشد. به طور مشابه، تقوا انگیزه اخلاقی را مورد مقایسه قرار داده و یک میل فردی برای قرار دادن منافع دیگران مقدم بر منافع خود را ویژگی (شخصیت) اخلاقی عنوان میکند. (رویایی و همکاران، ۱۳۹۰)

اهمیت اخلاق در حسابرسی

حسابرسان مستقل باید تا جایی که میتوانند مجدّانه و مطابق با مواردی که به آنها آموزش داده شده است، کار کنند. آنها باید همواره گزارش کاملی در ارتباط با مسائلی که در حین کار با آنها مواجه شده اند، به مدیران ارشد خود بدهند. مواردی مانند سستی، سرهمبندی کردن گزارش ها و پنهان کاری، مطابق قانون و اخلاق نیستند. وظایف و کارهای حسابرسان واضح و روشن است و آنها باید این وظایف را به بهترین نحو ممکن انجام دهند. ارائه دستورعملی اخلاقی متناسب با میزان انحراف از قانون به کسانی که

سعی در سرپیچی از قانون دارند و آن را زیرپا میگذارند، موضوعی است تخلف ها و قصور اخلاقی نه تنها که در اصول اخلاقی تجدید نظر شده حذف شده و مشاهده نمیشود باعث قضاوت نادرست در مورد نظام حسابداری میشود، بلکه ممکن است باعث زیر سوال رفتن ارزش کار حسابرسان در بررسی حساب ها شود. البته این امر فقط ناشی از ناتوانی و قصور اصول اجرایی حسابداری نیست. از آن جایی که مدیریت مفاهیم اخلاقی در حسابرسی شرکت ها و موسسه ها به اهمیت اخلاق در آن مکان و برای آن نظام بستگی دارد، از این رو توافق نیافتن درباره هدف های حسابرسی و اختلاف درباره چگونگی اجرای حسابرسی گسترش یافته است. این بدان معنی است که با این که اخلاق در حسابرسی شامل هدایت حسابرسان هم میشود باید تلاش جدی و مهمی برای ارزیابی و مورد توجه قرار دادن جریان صورت گیرد که هدف آن کاربردی کردن ماهیت حساب ها، هدف های حسابرسی و اقتصاد و عملکردهای اجتماعی باشد (بشکوه، مهدی و همکاران، ص ۰۲)

رویکرد قوانین اخلاقی در حسابرسی

همه حسابداران و حسابرسان برای پیروی از استانداردهای پذیرفته شده، منطق اخلاقی معتبر و پذیرفته شده ای دارند. با این حال همه حسابداران و حسابرسان - حتی آن هایی که باتجربه هستند- در قبال خود و همکارانشان تعهدهایی دارند که باید در مواقع ضرورت آن را انجام دهند. همچنین در مورد قوانین اخلاقی و نحوه اجرای آنها و شیوه کار حاکم بر رویه های حرفهای خود نیز تعهدهایی دارند که باید آنها را اجرا کنند.

این که برخی از قوانین اخلاقی ممکن است فقط برای یک طبقه یا یک فهرست از کارکنان یک حرفه وضع شوند، مهم نیست، بلکه پذیرش این قوانین اخلاقی توسط کارکنان حرفه دارای اهمیت است. قوانین اخلاقی باید از روی وجدان بیدار و با دقت زیاد و به دور از هرگونه اعمال نظر شخصی و یا هر نوع انحراف دیگری مانند بیاعتنایی و بی توجهی تدوین شوند. موضوع دیگری که باید مورد توجه قرار گیرد، این است که تبعیت از قوانین اخلاقی نباید به صورت اطاعت کورکورانه انجام شود؛ بلکه باید مبتنی بر آگاهی از فلسفه این قوانین، پشتوانه منطقی و عقلایی تدوین آن باشد آگاهی از قوانین حسابداری و حسابرسی تنها بعد از کسب تحصیلات حرفه ای میسر است، زیرا باعث افزایش درک افراد صلاحیت دار و حرفهای نسبت به این موضوع میشود که سیستم های حسابداری و حسابرسی به چه منظور به کار گرفته میشوند و نقش این سیستم ها و قوانین تنظیم

شده توسط آنها چیست؟ اهمیت چنین آگاهی، اصولاً موضوع مورد بحث و انگیزه دهنده خواهد بود. همچنین باید از نقشی که قوانین ایفا میکنند نیز آگاه شد. آگاهی از عملکرد قوانین باعث ارتقای فهم قوانین در حال تدوین میشود علاوه بر این، اهمیت آن زمانی بیشتر احساس میشود که به درک قوانین کمک میکند و این که آنها چگونه تفسیر و اجرا شوند. برخی از رویه های حسابداری به طور کامل محاسباتی و درک پذیرند و می توانند بدون هیچ افزایشی در مفاهیم کاربردی به کار گرفته شوند. قوانینی که به موضوع تجزیه و تحلیل و قضاوت در حسابرسی میپردازند، با این قوانین به طور طبیعی مرتبط اند. از این رو میتوان گفت که حسابداری انعطاف پذیر و خلاق، میتواند ضعف مشاغل موجود را رفع کند. (همان، ص ۱۲۲) مواردی که باعث گسترش بیاخلاقیها در حرفه حسابرسی میشود

۱. فساد
۲. تقلب
۳. پولشویی
۴. قانون حفاظت از منافع سرمایه گذاران
۵. تقاضای حسابرس، انتخاب، تغییر و خرید حسابرس (روبائی، دکتر رمضانعلی، محمدی، دکتر مهدی، ص ۲۶۴)

روشهای پیشگیری از تهدیدها

فدراسیون بین المللی حسابداران، آیین رفتاری را برای پیشگیری از بروز تهدیدها تدوین کرده است. این راه های پیش گیری در دو بخش مورد بحث قرار می گیرند:

۱. روشهای پیشگیری که به وسیله حرفه، قانون گذاری و آیین نامه ایجاد شده.
 ۲. روشهای پیش گیری موجود در محیط کار.
- روش های پیش گیری ایجاد شده به وسیله حرفه، قانون گذاری و آیین نامه به صورت زیر است:

- ۱- آموزش از طریق تحصیلات دانشگاهی و نیاز به تجربه برای ورود به حرفه .
- ۲- نیاز به پیشرفتهای حرفهای مداوم .
- ۳- آیین نامه های اشراف بر شرکت .
- ۴- استانداردهای حرفه ای .

- ۵- روش های حرفه ای یا قانونی و انضباطی .
 - ۶- بررسی مستقل گزارش ها، اظهارنامه ها، مکاتبه ها یا اطلاعات تهیه شده از سوی یک حسابدار حرفه ای، به وسیله شخص ثالثی که دارای قدرت قانونی است.
- روشهای پیشگیری ایجاد شده در محیط کار عبارتند از:
۱. استفاده از یک حسابدار حرفه‌ای دیگر جهت بررسی کار انجام شده یا در صورت لزوم استفاده از خدمات مشاوره ای.
 ۲. مشورت با اشخاص ثالث مستقل مانند کمیته‌ای از مدیران غیرموظف، یک نهاد قانون گذاری حرفه‌ای یا یک حسابدار حرفه ای دیگر.
 ۳. جابه جای اعضای ارشد حرفه ای .
 ۴. گفتگو با مدیران شرکت صاحبکار در مورد موضوعهای مربوط به اصول اخلاقی .
 ۵. افشای ماهیت خدمات ارائه شده و میزان دستمزدهای مربوط
 ۶. استفاده از شرکتی دیگر برای اجرای کل یا بخشی از قرارداد
- دستورالعمل فدراسیون بین المللی حسابداران جهت دوری گزیدن از تهدیدهای اخلاقی، خدمات غیر حسابرسی زیرا برای متقاضیان حسابرسی ممنوع می کند:
۱. خدمات دفتر داری
 ۲. خدمات ارزیابی.
 ۳. وظیفه تصمیم گیری مدیریت.
 ۴. خدمات کارگزاری در معاملات اوراق بهدار.
 ۵. پشتیبانی در دعاوی حقوقی.
- افرادی که می توانند برای رعایت اخلاق به کمک این حرفه بیایند
۱. نقش پررنگ دولت: دخالت دولت با وضع قوانین خاص برای افرادی که خلاف قوانین عمل می کنند.
 ۲. انجمن های حرفه ای: این انجمن ها میتوانند در اموری که دولت نمیتواند دخالت کند وارد شوند و در واقع با وضع اصول و احکام اخلاق حرفه ای نقش مهمتری برای حفظ حیثیت حرفه ای ایفا نماید.
 ۳. موسسات حسابرسی: موسساتی که افراد را به عنوان حسابدار استخدام می کنند باید از صلاحیت اخلاقی و حرفه ای این افراد مطمئن شوند. آنان همچنین باید

یک حسابدار ارشد به عنوان یک فرد متخصص و حرفه ای به کار گیرند تا پاسخگوی مشکلات باشد و همچنین افراد زیردست خود را کنترل و راهنمایی نماید و پاسخگو باشد از این بابت.

۴. دانشگاه ها و مراکز آموزشی: این انتظار از دانشکده های مدیریت و حسابداری می رود و دانشجویانی را تعلیم دهد که بتواند آینده این حرفه را بهبود ببخشند و ممانعت نمایند از تکرار رسوائی های مالی و بی اخلاقی های اخیر و همچنین این دانشجویان باید به صداقت و راستی در سطوح شخصی، شرکتی و اجتماعی توجه لازم را داشته باشند (سرلک، نرگس، ص ۷۷)

مبنای مطالعات درمورد اصول اخلاقی در نهادهای حسابداری حرفه ای گوناگون یک فرد به منظور گرفتن مدارک حسابدار رسمی، لازم است در این موارد تخصص داشته باشد:

۱. تجربه های عملی حسابرسی، تحت نظر یک حسابدار صلاحیت دار باتجربه.

۲. صلاحیت عملی که همواره در نهادهای حرفه ای خاص وجود دارد.

از آنجاکه صلاحیت عملی اساس استاندارد اصول اخلاقی است، در بخش بعدی مقاله به بحث در مورد بنیان مطالعات درمورد اصول اخلاقی تحت نظریه های حسابداری در اقصی نقاط جهان، به خصوص انجمن حسابداران خبره انگلستان و ویلز، انجمن حسابداران رسمی آمریکا، انجمن حسابداران خبره، انجمن حسابداران خبره نیوزیلند و غیره پرداخته می شود. جزئیات مربوط به مطالعات اخلاقی در زیر آورده شده است.

انجمن حسابداران خبره انگلستان و ویلز

انجمن حسابداران خبره انگلستان و ویلز یکی از معتبرترین نهادهای حسابداران رسمی در دنیا است که مدرک حسابدار رسمی را تحت عنوان حسابداران رسمی وابسته به انجمن حسابداران رسمی انگلستان ارائه می کند. نهادهای حسابداری دیگری نیز در کشورهای مختلف در سرتاسر جهان وجود دارند که تحت شرکت نامه و آموزش مستقیم حسابداران خبره انگلستان و ویلز، دروس کم و بیش مشابهی را ارائه می کنند. نهادهای حرفه ای مرتبط با انجمن حسابداران خبره انگلستان و ویلز در زیر آمده اند:

۱. انجمن حسابداران خبره بنگلادش.
۲. انجمن حسابداران رسمی کانادا.
۳. برنامه مستقیم از طریق جامعه دانشجویی حسابداران خبره قبرس.

۴. انجمن حسابداران خبره هند.
 ۵. برنامه مستقیم دریونان ازطریق پرایس واترهاوس کوپرز یونان.
 ۶. انجمن حسابداران خبره پاکستان.
 ۷. برنامه آموزشی مستقیم درخلیج فارس.
 ۸. برنامه آموزش مستقیم درمالزی ازطریق آموزش کالج سان وی.
 ۹. برنامه آموزش کامل مستقیم درموریس.
 ۱۰. برنامه آموزش کامل مستقیم در مالزی
 ۱۱. برنامه آموزش کامل مستقیم در روسیه ازطریق آموزش با ایمیل بین المللی ولف.
 ۱۲. برنامه آموزش کامل مستقیم ازطریق انجمن حسابداران خبره سنگاپور.
- علاوه براین کشورها، سرفصل های دروس در ایرلند واسکاتلند هم بسیار شبیه به انجمن حسابداران خبره انگلستان وویلز هستند. انجمن حسابداران خبره انگلستان وویلز ۱۵ دوره رادر ۳ مرحله واحد های دانش حرفه ای، واحدهای کاربرد حرفه ای و مرحله ای مزیت حرفهای ارائه می کند. از ۱۵ دوره مذکور، ۱۱ دوره به وسیله انجمن حسابداران خبره انگلستان وویلز به عنوان مبنای اطلاعات درمورد اصول اخلاقی تعیین شده اند. این بدان معناست که ۷۳/۳۳ انگلستان وویلز وانجمن های مربوط، بر اصول اخلاقی تمرکز دارند.

انجمن حسابداران رسمی آمریکا

انجمن حسابداران رسمی آمریکا نهاد تخصصی حسابداران آمریکاست که مدرک حسابداران رسمی را ارائه می دهد. دروس حسابداران رسمی بنابه نیازهای مختلف ایالت ها، متفاوت هستند. به رغم آزمون های که در هر ایالت تعیین می شود، کاندیداهای دریافت مدرک حسابداران رسمی در مرحله پایانی باید در آزمون یکسانی شرکت کنند. آزمون از ۴ بخش حسابرسی و اعتباردهی، محیط و مفاهیم کسب و کار، حسابرسی مالی و گزارشگری وقوانین تشکیل می شود. تمامی این ۴ بخش که صد درصد آزمون را تشکیل می دهند، با اصول اخلاقی مرتبط هستند.

انجمن حسابداران خبره نیوزلند

انجمن حسابداران خبره نیوزلند نماینده رسمی حسابداران نیوزلند است که مدرک حسابداران رسمی وابسته به انجمن حسابداران انگلستان را ارائه می کند. در دروس سطح

حرفه‌ای انجمن حسابداران خبره نیوزلند ۱۱ دوره وجود دارد. از این ۱۱ دوره ۵ دوره به اصول اخلاقی مربوط می‌شوند این بدان معناست که ۴۵/۴۵ درصد این دروس را اصول اخلاقی تشکیل می‌دهند.

انجمن حسابداران رسمی ژاپن

انجمن حسابداران رسمی ژاپن نهاد حسابداران رسمی در این کشور است که مدرکی با نام حسابداران رسمی ارائه می‌کند. یک کاندیدا در سطح حرفه ای باید ۱۴ دوره راپشت سر بگذارد. از این ۱۴ دوره، ۱۱ دوره با دروس مربوط به اصول اخلاقی ارتباط دارد. این بدان معناست که ۷۸/۵۷ درصد دروس مربوط به اصول اخلاقی است.

انجمن حسابداران خبره

انجمن حسابداران خبره بزرگترین نهاد حسابداری در سرتاسر دنیاست که مدرک انجمن حسابداران خبره را ارائه می‌کند. اگرچه اعضای این انجمن به طور مستقیم مجاز به انجام فعالیت های حسابرسی نیستند، اما در بعضی کشورها پس از تحقق شرایطی واجد شرایط اجرای حسابرسی می‌شوند. برای دریافت مدرک انجمن حسابداران خبره، ۱۶ دوره گذرانده می‌شود از این ۱۶ دوره ۱۰ دوره با موضوع اصول اخلاقی ارتباط دارند، این بدان معناست که ۶۶/۵۰ درصد دروس انجمن حسابداران خبره با اخلاقیات مرتبط است.

نتیجه گیری

سه عامل تشکل حرفه‌ای فراگیر، آئین رفتار حرفه‌ای و فلسفه و مبانی نظری، اصول و استانداردهای حرفه‌ای، راز ماندگاری حرفه ها در طول تاریخ تمدن بشری بوده است. بنابراین تدوین آیین رفتار حرفه‌ای و پرداختن به فلسفه موجودی آن ضروری به نظر میرسد که مستلزم شناخت مسئولیت یک فرد حرفه‌ای در قبال جامعه، صاحب کار و اعضای حرفه و در نهایت در قبال خود مسئولیت دارد. و همچنین آینده حسابداری به رهبری اخلاقی توسط حسابداران حرفه‌ای و رهبران این حرفه بستگی دارد. باتوجه به بررسی های انجام شده، واضح است که تمامی نهادهای حسابداری در حال حفظ و تداوم سطح بالای مطالعات در مورد اصول اخلاقی برای داوطلبان هستند و بیشترین دوره های پیشنهادی نهادها با اصول اخلاقی ارتباط دارند.

حسابرسان باید دستور العمل اصول اخلاقی را رعایت کنند و در زمان اطمیناندهی و اظهار نظر نسبت به صورتهای مالی، استقلال خود را حفظ نمایند. بنابراین از آن جا که نهادهای حسابداری حرفه ای مطالعات کافی را در عمل به مرحله اجرا درآورند تا از وجود مسئولیت پاسخگویی و اعتمادپذیری، اطمینان حاصل کنند. در صورت عدم رعایت اخلاق حرفهای، دیر یا زود از گردونه خارج میشوند زیرا این یک قانون دیرپای جهانی است، دنیای حرفه ای مشاغل، دنیای کوچکی است و نتیجه رفتار شما خیلی زود به شما منعکس میشود.

منابع

علی مدد، مصطفی، درآمدی بر اخلاق و آئین رفتار حرفه ای، فصلنامه حسابرس، شماره ۲۷
آئین نامه انضباطی و رفتار حرفه ای انجمن حسابداران خبره ایران، مصوب مجمع عمومی
فوق العاده انجمن

آئین رفتار حرفه ای جامعه حسابداران رسمی ایران ۱۳۸۲/۱۰/۱۰

نصیرزاده، فرزانه، چهره در حال تحول آموزش حسابداری (1389)

بشکوه، مهدی و همکاران "بررسی اخلاق در حسابرسی" پاگرد حسابرس، شماره ۶۱
آبان ۱۳۹۱

بهروز اسکویی، اکبر "اخلاق حرفه‌ای در تجارت"

خوش طینت، محسن، محمودی ابواسحق، اکبر "واقعیت گرایی، انصاف و بیطرفی در
حسابرسی" مدیریت مطالعات مدیریت بهبود و تحول پاییز و زمستان ۱۳۸۰

رویائی، دکتر رمضانعلی؛ محمدی، دکتر مهدی، اخلاق و حرفه ای گرائی در حسابداری.
تهران: کتابخانه فرهنگ ۱۳۹۰

سرلک، نرگس "اخلاق حسابداری" فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری، سال سوم

کوشافر، ابوالفضل و همکاران "رعایت اصول اخلاقی و مقابله با مخاطره های آن در حرفه
حسابرسی و حسابداری" پاگرد حسابرس، شماره ۶۱ آبان

همتی، محمد و همکاران، "اخلاق حرفه‌ای؛ ضرورتی برای سازمان"

